

فقهی حقوقی فرزندخواندگی

www.ketab.ir

عاطفه خداامرادی

سمیه زادهوش

انتشارات وهب

- سرسامه: خدامرادی، عاطفه، ۱۳۷۲
- عنوان و نام پدیدآور: بررسی فقهی حقوقی فرزندخواندگی/عاطفه خدامرادی، سمیه زاده‌هوش.
- مشخصات نشر: اسدآباد: انتشارات وهب، ۴۰۳
- مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
- شابک: ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۰۵۲-۵-۹
- وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.
- یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۱۷]-۱۲۸؛ همچنین به صورت زیر
- موضوع: فرزندخواندگی (فقه)
- موضوع: Adoption (Islamic law)
- موضوع: فرزندخواندگی
- موضوع: Adoption
- موضوع: فرزندخواندگی -- قوانین و مقررات
- موضوع: Adoption -- Law and legislation
- موضوع: فرزندخواندگی -- ایران
- موضوع: Adoption -- Iran
- موضوع: فرزندخواندگی -- ایران
- شناسه افزوده: BP ۱۹۸/۶
- رده‌بندی دی‌یو: ۲۹۷/۳۷۹
- شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۵۴۵۶۵

بررسی فقهی حقوقی فرزند خواندگی

عاطفه خدامرادی؛ سمیه زادحوش

ناشر: انتشارات وهب

طرح جلد: صفحه آرایی: گروه هنری ارمیادیزاین

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۰۵۲-۵-۵

تألیف: وزیری

بها ۱۰۰۰ تومان

سال چاپ: بهمن ۱۴۰۳

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰ نسخه

_____ کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است. _____

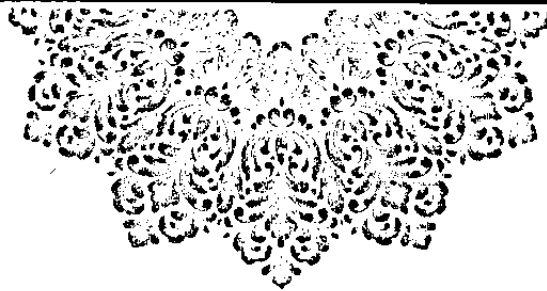
محل پخش و فروش:

قم: خیابان

انتشارات وهب، کد پستی: ۳۷۱۳۷-

تلفن همراه: ۴۷۶۲ ۵۳۷ ۰۹۳۳ (خانم عارفه مرادی)

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول: مباحث مقدماتی	۱۵
گفتار اول: کلیات	۱۷
گفتار دوم: مفاهیم	۱۸
۱- مفهوم فرزند خواندگی	۱۸
الف- فرزند خواندگی در لغت	۱۸
ب- فرزند خواندگی در اصطلاح فقه	۱۸
ج- فرزند خواندگی در اصطلاح حقوق	۱۹
۲- مفهوم فقه	۱۹
الف- فقه در لغت	۱۹
ب- فقه در اصطلاح فقه	۲۰
۳- مفهوم خانواده و ازدواج	۲۱
الف- خانواده در لغت	۲۱
ب- خانواده در اصطلاح	۲۱
ج- ازدواج و نکاح در لغت	۲۲
د- نکاح در اصطلاح فقها	۲۳
ه- نکاح در اصطلاح حقوق	۲۳
۴- مفهوم نسب	۲۴

الف-نسب در لغت.....	۲۴
ب-نسب در اصطلاح فقه.....	۲۴
ج-نسب در اصطلاح حقوق.....	۲۴
۵-مفهوم رضاع.....	۲۶
الف-رضاع در لغت.....	۲۶
ب-رضاع در اصطلاح.....	۲۸
فصل دوم: بررسی سیر تحول فرزند خواندگی در میان ادیان و ملل.....	۲۹
گفتار اول: فرزند خواندگی در ایران باستان و اروپای قدیم (روم و فرانسه).....	۳۱
۱- در ایران باستان.....	۳۱
۲- در اروپای قدیم (روم و فرانسه).....	۳۲
گفتار دوم: فرزند خواندگی در عهد عتیق و جدید.....	۳۳
۱- فرزند خواندگی در عهد عتیق.....	۳۳
۲- فرزند خواندگی در عهد جدید.....	۳۳
گفتار سوم: فرزند خواندگی در عهد غلبت شبه جزیره عربستان و اسلام.....	۳۴
۱- در عصر جاهلیت شبه جزیره عربستان.....	۳۴
۲- فرزند خواندگی در شریعت اسلام.....	۳۴
جمع بندی.....	۳۸
فصل سوم: بررسی نظرات فقها و مبانی فقهی آنها در مورد فرزند خواندگی.....	۳۹
گفتار اول: سیر فقهی فرزند خواندگی.....	۴۱
۱- نگاه قرآن کریم به فرزند خواندگی.....	۴۱
الف- فرزند خواندگی حضرت یوسف علیهِ السلام.....	۴۱
ب- فرزند خواندگی در زمان حضرت موسی علیهِ السلام.....	۴۲
ج- فرزند خواندگی در زمان اسلام.....	۴۳
۲- نگاه سنت به فرزند خواندگی.....	۴۷
گفتار دوم: نظرات فقها در مورد فرزند خواندگی.....	۵۰
۱- فقههای متقدم.....	۵۱

۵۳	۲- فقهای معاصر.....
۵۳	۱- آیت الله خویی.....
۵۴	۲- امام خمینی رحمته الله علیه
۵۵	۳- مقام معظم رهبری.....
۵۵	۴- آیت الله ناصر مکارم شیرازی.....
۵۶	گفتار سوم: نظرات فقها در مورد رضاع و شیرخوارگی فرزند خوانده.....
۵۶	۱- نحوه‌ی محرمیت فرزند خوانده.....
۵۸	۲- شرایط قرابت رضاعی در حقوق.....
۵۹	اثر:.....
۵۹	مدّت:.....
۵۹	دفعات:.....
۶۰	یک بار شیر خوردن.....
۶۰	ده بار شیر خوردن.....
۶۱	پانزده بار شیر خوردن.....
۶۳	ب- عقد موقت و دائم.....
۶۴	گفتار چهارم: بررسی نسب در شرع و قانون مدنی.....
۶۴	۱- نسب در شرع.....
۶۸	۲- نسب در قانون مدنی.....
۶۹	جمع بندی.....
۷۱	فصل چهارم: بررسی دیدگاه قانونی پیرامون فرزند خواندگی.....
۷۳	گفتار اول: فرزند خواندگی در حقوق ایران.....
۷۴	۱- شرایط ایجاد فرزند خواندگی.....
۷۵	الف- شرایط مربوط به سرپرستان.....
۷۵	۱- اعضای یک خانواده و زن و شوهر بودن سرپرستان.....
۷۶	۲- اقامت داشتن زوجین سرپرست در ایران.....
۷۷	۳- تراضی زوجین سرپرست.....

- ۴- فاقد فرزند بودن سرپرست ها ۷۷
- ۵- داشتن سن لازم ۷۹
- ۶- نداشتن سابقه کیفری مؤثر ۷۹
- ۷- اهلیت زوجین سرپرست ۸۰
- ۸- صلاحیت اخلاقی سرپرست ۸۰
- ۹- تمکن مالی سرپرست ۸۱
- ۱۰- مبتلا نبودن سرپرست ها به بیماری های صعب العلاج ۸۲
- ۱۱- عدم اعتیاد ۸۳
- ۱۲- تدبیر اسلام ۸۳
- ۱۳- تقید به انجام واجبات و ترک محرمات ۸۵
- ب- شرایط بوط طفل ۸۵
- ۲- مرجع صالح جهت بررسی ۸۸
- نمونه رای دادگاه در خصوص صدور قرار آزمایش شش ماهه ۹۲
- ۳- آثار حکم سرپرستی ۹۴
- ۴- حقوق و تکالیف سرپرستان ۹۵
- ۱- نگهداری: ۹۵
- ۲- تربیت ۹۸
- ۵- اختیار سرپرست در تعیین وصی ۹۹
- گفتار دوم: ازدواج فرزند خوانده ۱۰۱
- گفتار سوم: وراثت ۱۰۶
- جمع بندی ۱۰۸
- جمع بندی و نتیجه گیری ۱۱۱
- نتیجه گیری ۱۱۳
- پیشنهاها ۱۱۴
- منابع و مأخذ ۱۱۵

عشق و علاقه به فرزند همواره در میان بشر جایگاه خاصی داشته است. با توجه به همین موضوع عشق و علاقه، والدین همیشه سعی داشته‌اند تا زندگی خوبی برای فرزندان خود تدارک ببینند. از سوی دیگر، آخرین محل برای رشد و تربیت اطفال، کانون گرم خانواده است. ولی برخی فرزندان به دلایل مختلف، سرپرست یا گم می‌شوند. سرپرستی از کودکانی که به جهات و علل گوناگون سرپرست خود را از دست داده‌اند، در درجه اول بر عهده دولت هاست و به همین سبب در بیشتر کشورهای دنیا مراکز خاص دولتی، سرپرستی و نگهداری از این کودکان را بر عهده دارند.

در کنار این مراکز، بعضی مؤسسات که توسط اشخاص خیر و نیکوکار تأسیس شده به این وظیفه مهم اشتغال دارند. اما بدیهی است این مؤسسات و سازمان‌ها به رغم وجود امکانات رفاهی، نخواهند توانست جای خالی خانواده واقعی را برای این کودکان پر کنند. به همین علت در بیشتر کشورها قوانینی به منظور حمایت و سرپرستی از این کودکان تدوین و مقوله‌ای به نام فرزند خواندگی قانونی شده است. در ادیان و مذاهب گذشته نیز رد پای فرزند خوانده دیده می‌شود و در اسلام نیز به فرزند خواندگی اشاراتی شده است. اما در اسلام همانند دوران جاهلیت، حقوق فرزند خوانده همانند حقوق فرزندان صلبی و رضاعی نبوده است. یعنی فرزند خوانده همانند فرزند صلبی نبوده و احکام آنها اجرا نمی‌شود.

با این وجود، در اسلام و حقوق ایران به فرزند خوانده با توجه به دلایلی از اهمیت زیادی برخوردار است و احکام زیادی در این مورد بیان شده است که با توجه به نظرات فقها و حقوق دانان مورد بررسی قرار می‌گیرند. از این رو در این رساله، در چهار فصل احکام فرزند خوانده در فقه و حقوق مورد بررسی قرار می‌گیرد.